XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

IES LAMAS DE CASTELO

Lamas de Castelo, s/n - Pedrafigueira
15293 – CARNOTA
Tlf. 8818 67200 - Fax: 8818 67205
ies.lamas.castelo@edu.xunta.es
http://.edu.xunta.gal/centros/ieslamascastelo

UNIÓN EUROPEA
FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

Curso 2018/19

Información básica relativa á programación didáctica

Departamento de Lingua Galega e Literatura

Índice

Cuarto de ESO 3
1. Introdución e contextualización 3
2. Obxectivos para Lingua Galega e Literatura 3
3. Estándares de aprendizaxe avaliables 4
4. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado 21

Cuarto de ESO

1. Introdución e contextualización

Esta é a programación de Lingua Galega e Literatura para o curso académico 2018/19, que será impartida no IES Lamas de Castelo. Está redactada tendo en conta o marco lexislativo estabelecido por:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE)
- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE)
- Instrucións para o desenvolvemento, no curso académico 2017/18, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde ECD/65/2015, de 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación na educación primaria a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta
- Real Decreto 665/2015, de 17 de julio, por el que se desarrollan determinadas disposiciones relativas al ejercicio de la docencia en la Educación Secundaria Obligatoria, el Bachillerato, la Formación Profesional y las enseñanzas de régimen especial, a la formación inicial del profesorado y a las especialidades de los cuerpos docentes de Enseñanza Secundaria
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015-2016 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde ECD/1361/2015, de 3 de xullo (BOE 9 de xullo 2015) nos aspectos de avaliación.
- Orde do 21 de decembro de 2007 pola que se regula a avaliación na ESO (DOG do 7 de xaneiro de 2008) e Orde do 23 de xuño de 2008, pola que se modifica esta (DOG do 24 de xuño)

O IES Lamas de Castelo conta durante este curso con 85 alumnos/as e 17 docentes. Lingua Galega e Literatura de 4º de ESO organízase nun grupo de 21 alumnos/as e será impartida por Mª Luz Barreiro Otero.

Lingua Galega e Literatura pertence ao bloque de materias de libre configuración autonómica e correspóndenlle 3 horas semanais.

2. Obxectivos para Lingua Galega e Literatura

Os obxectivos son referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin. A partir dos obxectivos da educación secundaria obrigatoria, establécense os seguintes:

1. Comprender a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias de textos propios dos medios de comunicación audiovisual e do ámbito académico.
2. Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos escritos do ámbito público e dos medios de comunicación, así como da vida académica, analizando criticamente os seus contidos, interpretando as connotacións e mensaxes implícitas que deles se deduzan e inferindo o tema principal e os secundarios, así como contrastando explicacións e argumentos.
3. Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos e de informacións de actualidade contrastando os diferentes puntos de vista e opinións expresadas en distintos medios audiovisuais.

4. Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen e adoptar o rexistro adecuado a cada tipo de texto e situación.
5. Escribir textos propios dos medios de comunicación e dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os mencionados textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.
6. Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes, coa axuda das TIC e as bibliotecas, co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións, especialmente en traballos do ámbito académico adecuados ao nivel.
7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compoñer e revisar de xeito progresivamente autónomo os propios textos.
8. Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua, e coñecer e usar a terminoloxía lingüística adecuada.
9. Utilizar a lingua galega con fluidez e normalidade nos máis diversos contextos comunicativos. Recoñecer e rexeitar o uso discriminatorio e sexista da linguaxe.
10. Extraer os trazos principais que definen a actual situación sociolingüística de Galicia, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e uso social do galego.
11. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, coñecer as principais iniciativas normalizadoras da lingua e identificar os prexuízos.
12. Identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 á actualidade.
13. Recoñecer e valorar as variedades da lingua e identificar a estándar como variante unificadora.
14. Recoñecer a diversidade lingüística do mundo actual, con especial atención ao contorno peninsular.
15. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España.
16. Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.
17. Coñecer a relación da lingua galega coa lusofonía e a súa importancia no século XXI.
18. Identificar as distintas épocas e períodos da literatura galega desde 1916 á actualidade, así como os autores máis representativos dos distintos xéneros literarios.
19. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e valorando a estrutura, o punto de vista e o emprego da linguaxe.
20. Utilizar os coñecementos literarios no comentario de textos breves ou fragmentos, atendendo á relación co contexto, á evolución dos xéneros, formas e estilos e funcionalidade dos recursos retóricos.
21. (Re)crear textos con intención literaria a partir dos modelos traballados na aula.

3. Estándares de aprendizaxe avaliables

Os estándares de aprendizaxe son especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliables, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

O grao mínimo de consecución para cada estándar de aprendizaxe descríbese nunha escala de 1 a 4 co seguinte significado:

1: En vías de adquisición.

2: Adquirido.

3: Avanzado.

4: Excelente.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar					
▪ B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	▪ UD 1,2,3,9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	▪ UD 1,2,3,9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	▪ UD 1,2,3,9	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
▪ B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	▪ LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	▪ UD 7,9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	▪ UD 7,9	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CSEIEE
	▪ LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	▪ UD 7,9	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CCEC
▪ B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	▪ LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	▪ UD 4,5,6,7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	▪ UD 4,5,6,7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CSC
▪ B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	▪ LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	▪ UD 7, 8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a	▪ LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación,	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar					
cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	coherencia e cohesión ao discurso.			▪ Traballo oral	▪ CAA ▪ CSC
	▪ LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
	▪ LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	▪ Todas	▪	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪
▪ B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	▪ LGB1.65.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CAA
	▪ LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	▪ UD 7,8	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CCEC
▪ B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	▪ LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CLL
	▪ LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CSC

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar					
	▪ LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CLL
▪ B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	▪ LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CAA ▪ CCL
	▪ LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CAA
▪ B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	▪ LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	▪ UD 4,5,6,9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Exposición oral	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	▪ UD 5,6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Exposición oral	▪ CCL
	▪ LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	Todas	▪ 3	▪ Observación na aula Exposición oral	▪ CCL
	▪ LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
	▪ LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	▪ UD 5,6,9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Exposición oral	▪ CD ▪ CAA ▪ CCL
▪ B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	▪ LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CAA
▪ B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	▪ LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CAA

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. Escoitar e falar					
	▪ LGB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CSC
▪ B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	▪ LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
▪ B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
▪ B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	▪ LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	▪ LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CAA
▪ B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	▪ LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	▪ UD 4,7,8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2 2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	▪ UD 4,7,8	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	▪ LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD
	▪ LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	▪ LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	▪ UD 7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	▪ Ud 7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	▪ LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	▪ UD 1	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	▪ UD 1	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
▪ B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	▪ LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	▪ UD 9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	▪ UD 9	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CSC
▪ B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	▪ LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CSC
▪ B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	▪ LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
	▪ LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
▪ B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	▪ LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CD

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	correctamente.				
	▪ LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	▪ Todas	▪	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	▪ LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
	▪ LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD
	▪ LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
▪ B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	▪ LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	▪ UD 4,8	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
▪ B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión	▪ LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	▪ UD 1	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CAA
▪ B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	▪ LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	▪ UD 3,7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
	▪ LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto	▪ UD 7	▪ 2	▪ Observación na aula	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.				▪ CD
	▪ LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	▪ UD7	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	▪ LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
▪ B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	▪ LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
▪ B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	▪ LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CCA
▪ B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	▪ LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CCA
	▪ LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	creación léxica.			▪ Probas escritas	▪ CAA
	▪ LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	▪ LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	▪ Todas	▪ 4	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CAA
▪ B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	▪ LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD
▪ B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ Todas	▪ 3	▪	▪ CCL
▪ B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	▪ LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	▪ LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	▪ LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CL
▪ B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	▪ LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
▪ B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	▪ LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
	▪ LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	▪ LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CLC
	▪ LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL
▪ B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	▪ LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CAA

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	▪ LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA
▪ B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	▪ LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais**,** evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Traballo oral	▪ CCL ▪ CAA
▪ B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	▪ LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CAA

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 4. Lingua e sociedade					
▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL ▪ CCEC
	▪ LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	▪ UD 4,5,8,9	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL
	▪ LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	▪ UD 9	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	▪ UD 9	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CSC

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
					▪ CD
▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	▪ LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	▪ UD 4,5	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	▪ UD 4,5	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	▪ UD 4,5 9	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC ▪ CD
	▪ LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	▪ UD 4,5	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	▪ UD 4,5	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	▪ LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	▪ UD 4, 6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	▪ UD 4, 6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	▪ UD 4, 6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	▪ UD 4, 6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	▪ LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	▪ UD 1,2,3	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos	▪ UD 1,2,3	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	sobre as diferentes etapas.			▪ Probas escritas	▪ CCEC
	▪ LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	▪ UD 1,2,3	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CCEC
	▪ LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	▪ UD 1,2,3	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CCEC
	▪ LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	▪ UD 1,2,3	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD
▪ B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	▪ LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	▪ UD 4,5,6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	▪ LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	▪ UD 4,5,6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	▪ LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	▪ UD 4,5,6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CD
	▪ LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	▪ UD 4,5,6	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
▪ B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	▪ LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	▪ UD 7,8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	▪ UD 7,8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL
	▪ LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	▪ UD 7,8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	▪ LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	▪ UD 7,8	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	▪ UD 7,	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL ▪ CSC

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
Bloque 5. Educación literaria.					
▪ B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ Todas	▪ 4	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	▪ LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas	▪ CCL

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución	Procedementos e instrumentos de avaliación	Competencias clave
	histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente			▪ Traballos escritos	
	▪ LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Probas escritas ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ LGLB5.3.1. Le expresiva, compresiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula	▪ CCL
	▪ LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballo oral	▪ CCL
▪ B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
▪ B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL
	▪ LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ Todas	▪ 3	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CD
▪ B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	▪ LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CCEC
	▪ LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	▪ Todas	▪ 2	▪ Observación na aula ▪ Traballos escritos	▪ CCL ▪ CCEC

4. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Os criterios de avaliación son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Os criterios de avaliación poden extraerse da táboa do apartado 3.

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán de catro tipos:

Observación na aula das tarefas habituais, acompañada dun seguimento, supervisión e corrección continua e inmediata; da participación e integración no grupo, seguimento do traballo na aula e na casa, a presentación das tarefas escritas no caderno, o progreso na lectura e na comprensión e expresión oral e escrita e as actitudes positivas cara a adquisición de hábitos de traballo intelectual, así como a un uso da linguaxe non discriminatoria.

Probas escritas referidas aos distintos estándares avaliables e ás competencias.

Traballos escritos que se realizan a diario na aula (tarefas), que se fagan na casa ou aqueles que deban ser entregados nun prazo concreto para avaliar distintos aspectos da materia (control de lectura, análise de noticias, comentario de texto...)

Traballo oral de carácter individual ou grupal referido aos distintos estándares avaliables e ás competencias.

Terase en conta a posibilidade da *autoavaliación* e *coavaliación* para que cada alumno e alumna controle a propia aprendizaxe, xulgando a súa competencia.

Cómpre poñer especial coidado na ***recollida de datos*** pertinentes para a valoración xusta e adecuada de cada alumno e alumna. Recollerase en ***fichas individuais*** todo tipo de anotacións (referidas aos bloques de contidos do currículo), pensando especialmente naqueles aspectos que resultan difíciles de avaliar mediante probas de exame, senón que serán avaliadas ao longo de todo o curso. Estámonos referindo a aspectos como a corrección lectora e escrita, a superación de prexuízos lingüísticos, actitude respectuosa no uso da palabra durante as sesións de clase, respecto aos compañeiros e compañeiras, ao profesorado e ao material en xeral, e tantas outras cuestións especialmente referidas ás actitudes que van ser avaliadas, ao mesmo nivel cós coñecementos e competencias.

Os instrumentos utilizados na avaliación serán:

- Exames teóricos orais ou escritos.
- Control sobre as lecturas obrigatorias: poderán realizarse probas escritas ou orais, exposicións orais, traballos sobre as lecturas, dependendo do trimestre.
- Actitude: comportamento, atención e traballo diario.

A nota final da avaliación terá en conta:

- 70% Exames orais ou escritos.
- 10% Lecturas obrigatorias
- 20% Actitude: comportamento, atención e traballo diario.

Exames teóricos escritos:

En 4º da ESO faranse dous exames no trimestre. Todos os exames serán puntuados cunha nota numérica de 0 a 10 puntos.

Os exames combinarán distintos tipos de cuestións: preguntas breves, de desenvolver, definicións, redacción, comentario de textos... para ver que o alumnado aprende a relacionar contidos.

- Nos exames e traballos escritos (traballos de lecturas, redaccións, relatos...) valoraranse especialmente as faltas de ortografía e de acentuación e as interferencias co castelán. Coa finalidade de fomentar a atención no alumnado e a corrección, estas serán penalizadas cun *0,25* menos e cun *0'5 as* faltas moi graves (o uso do y, utilización de minúsculas en nomes propios). No caso de que se repita a palabra coa mesma falta, só se penalizará unha vez. Tanto os exames coma os traballos deberán ser entregados cunha presentación coidada, isto é, unha caligrafía lexible, uso de marxes, sangrías e limpeza e orde na escrita.
- O alumnado que sexa descuberto copiando nun exame (ben a través de "chuletas" ou dun compañeiro) terá a avaliación suspensa. Dado que a materia ten unha avaliación continua, se esta situación se dese no terceiro trimestre, o alumno/a tería que recuperar a materia na súa totalidade en setembro.

Lecturas obrigatorias:

- As lecturas obrigatorias serán tres (unha por trimestre) e poden ser avaliadas por medio de diferentes probas: traballos escritos seguindo un guión previamente entregado ao alumnado; por medio dun exame escrito ou tamén por unha exposición na aula.

  Os traballos de lectura serán avaliados coa mesmas notas que figuran abaixo: MB (10), MB- (9), NOT (8), NOT- (7), B (6), B- (5), R (4), R- (3), MAL (2) e NP (0).

Actitude: comportamento, atención e traballo diario.

- Actitude positiva, esforzo e traballo diario suporá unha participación positiva, atención na aula, respostas correctas ás preguntas que xurdan na aula, tarefas da clase e da casa sempre feitas e a puntualidade na entrega de traballos escritos, así como unha presentación coidada de todos os materiais entregados.
- No referente á actitude, partimos da base que o bo comportamento non se premia pois debe ser a norma. Entendemos por mal comportamento as interrupcións innecesarias durante as explicacións, as chamadas de atención por falar cos compañeiros ou sentar mal, faltas de respecto aos compañeiros ou ao profesorado...
- Todas as tarefas que o alumnado fai como deberes, serán corrixidas polo profesor na aula ou fóra dela. Estas serán revisadas e cualificadas coas seguintes notas: MB (10), MB- (9), NOT (8), NOT- (7), B (6), B- (5), R (4), R- (3), MAL (2) e NP (0). No caso de que alguén entregue a actividade fóra de prazo, a nota será de NP (0), aínda que o profesor a corrixa e lla devolva ao alumno.
- O alumnado que queira pode realizar outra lectura voluntaria (sumará ata 0'5) que será computada neste apartado da nota na avaliación final.
- En 4º fíxamos dous traballos escritos ao mes relacionados coas distintas unidades (análise dunha noticia, comentario de texto, descrición, redacción...). Ademais, revisaranse os deberes e tomarase nota das intervencións do alumnado.

Poderá considerarse *abandono* da materia cando un alumno non faga sistematicamente as actividades que se lle piden, cando non trae repetidamente o material á clase, cando deixa os exames en branco ou practicamente en branco. Esta actitude negativa será comunicada ao titor correspondente para que llelo faga saber aos pais ou titores legais.

Dado que a materia de Lingua Galega e Literatura ten unha avaliación continua, non se realizarán exames de recuperación ao longo do curso, senón que o alumnado terá que demostrar, a medida que avanza o curso lectivo, que foi mellorando e que finalmente acada os obxectivos que lle permiten aprobar a materia. Con este fin, nos exames da terceira avaliación, incluiranse algunhas cuestións referidas aos contidos máis importantes das anteriores.

- A avaliación na convocatoria extraordinaria de setembro:

A proba de setembro referirase aos contidos e será cualificada cos mesmos criterios dos exames escritos do resto do curso.

Carnota, 25 de setembro de 2018

A xefa do departamento

Mª Luz Barreiro Otero